

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v únoru 2008 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v únoru a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu.**

Průzkum se týkal 986 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 524 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 364 podniků obchodu a 777 podniků vybraných odvětví služeb.

Odpovědi v dotaznících byly zpracovány váženě podle tržeb, (resp. objemu stavebních prací), otázky z oblasti pracovní problematiky váženě počtem zaměstnanců příslušné organizace¹⁾.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se v únoru oproti lednu nezměnilo hodnocení celkové **ekonomické situace**. 58,1 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 39,8 % jako uspokojivou a 2,1 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů se 41,3 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu s 2,3 % tržeb. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 56,4 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Hodnocení **celkové poptávky** se v únoru zvýšilo, hodnocení **zahraniční poptávky** bylo příznivě méně. Úroveň **celkové poptávky** (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti se 79,1 % tržeb, respondenti s 16,2 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti se 4,7 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů se 76,9 % tržeb, jako nízká u respondentů s 5,1 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů s 18 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 78 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky se 80,3 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 6,7 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti s 13 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů se 78,7 % tržeb, u 6,9 % za nízkou a u 14,4 % za vysokou.

Výrobní činnost vzrostla u podniků s 24,7 % tržeb, poklesla u 10,8 % podniků a u podniků s 64,5 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů s 24,5 % tržeb, snížení se týkalo podniků s 11,9 % a neměnnost podniků se 63,6 % tržeb.

Zásoby se podle mínění respondentů mírně zvýšily. Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 85,7% tržeb za normální v sezóně. Podniky se 7,6 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky se 6,7 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 89,8 % tržeb za normální v sezóně.

Očekávání **celkové ekonomické situace** jsou pro **příští tři i šest měsíců** rezervovanější než v lednu. Podle odpovědí v dotaznících by **celková ekonomická situace** měla v dalších třech měsících zůstat stabilizovaná u respondentů představujících 84,5 % tržeb. Zlepšení očekávají podniky s 12,9 % a zhoršení respondenti s 2,6 % tržeb. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situace zlepšit u 14,2 % respondentů, u 2,2 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků s 83,6 % tržeb.

¹⁾ Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Pro příštích šest měsíců respondenti se 23,2 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení se 2,8 % a respondenti představující 74 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 72,8 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků s 25,2 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 2 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů s 62,8, % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti s 33,8 % a se snížením respondenti se 3,4 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 37 % tržeb, snížení očekává 2,2 % respondentů a neměnnost 60,8 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů s 34,1 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 64,3 % za celý soubor a snížení exportu očekává 1,6 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 37,7 % tržeb, pokles respondenti se 1,8 % tržeb a respondenti s 60,5 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů se 26,7 % tržeb za soubor podniků, které dovoz realizují, u respondentů se 70,7 % tržeb v této oblasti ke změnám nedojde a snížení dovozu předpokládají podniky s 2,6 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 28,4 % respondentů zvýšení dovozu, 2,9 % snížení a 68,7 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti s 77,7 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 5 % a nedostatečné u podniků s 17,3 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů s 75,8 % tržeb, více než dostatečné u 5 % a nedostatečné u 19,2 % respondentů.

Pro příští tři měsíce očekávají respondenti mírné zpomalení příznivého vývoje **výrobní činnosti i zaměstnanosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 33,5 % tržeb, se snížením počítá 3,3 % respondentů a respondenti s 63,2 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 36,2 % tržeb, neměnný vývoj 61,9 % respondentů a pokles výroby 1,9 % respondentů. Na otázku **zajištění výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítá v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu 9,3 % počtu respondentů. Respondenti se 72,8 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky se 17,9 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 23,2 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 8,3 % tržeb a s neměnností u 68,5 % tržeb. Přitom z respondentů, kteří uvažují s růstem cen, by u 20,6 % tržeb se měly ceny zvyšovat pomaleji než v minulých obdobích, stejně rychle u 70,7 % tržeb a rychleji u 8,7 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 20,9 % tržeb, snížit u 9,2 % tržeb a 69,9 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 24,6 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 14 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 87,4 % počtu respondentů, u 10,3 % selepší a u 2,3 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 44,9 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 10,9 % a snížení 15,5 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 28,7 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se celkově meziměsíčně snížilo o 0,7 bodu, ale je o 1 bod vyšší než v únoru 2007.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebnictví** se hodnocení **současné ekonomické situace** v únoru meziměsíčně zvýšilo. V únoru hodnotilo 64,1 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 34 % jako uspokojivou a 1,9 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 20,2 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 21,4 % respondentů a u ostatních (s 58,4 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Hodnocení celkové poptávky se zvýšilo. Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti s 85,1 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 7,2 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za vyšší a s 7,7 % za nízkou. Stejně hodnotili respondenti i **úroveň domácí poptávky**. Z podniků, které vykonávají práce v zahraničí, označili **zahraniční poptávku** za nízkou respondenti se 45 % stavebních prací a za uspokojivou se 54,5 % stavebních prací.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 25,3 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období **příštích tří měsíců** jsou nižší než v lednu, pro období **příštích šesti měsíců** jsou příznivější. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat v **příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů se 72,8 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti s 10,2 % stavebních prací a zhoršení se 17 %. **V příštích šesti měsících** by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 29,1 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti s 3,6 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 67,3 % respondentů.

Pro příští tři měsíce respondenti předpokládají pokračování příznivého vývoje **stavební činnosti a zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 44,3 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů se 7,7 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky s 48 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti s 70,4 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 18,6 % respondentů a snížení 11,0 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 78,8 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 65,1 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 14,7 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 7,3 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 6,5 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 27,6 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 8,6 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 50,2 % své produkce, neměnnost u 49,4 % produkce. U těch respondentů, kteří uvádějí růst, porostou ceny pomalejším tempem než v předchozích obdobích u 24,5 % produkce, stejně rychle u 66 % produkce a rychleji u 9,5 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 31 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 21,1 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 49,5 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 10,5 % a snížení 9 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 31% počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících), se celkově meziměsíčně snížilo o 1,5 bodu na třetí nejvyšší hodnotu v jeho historii a je o 4 body vyšší než před rokem.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se v únoru zvýšilo příznivé hodnocení současné ekonomické situace. Jako dobrou hodnotilo v únoru **ekonomickou situaci** svého podniku 52,3 % respondentů, 46,2 % jako odpovídající sezóně a 1,5 % jako špatnou. Zásoby se podle mínění respondentů v únoru (období sezónních výprodejů) snížily. Současný **stav zásob** hodnotilo 89,5 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 10 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti s 23,7 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy se 69,9 % tržeb a s 6,4 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 60,3 % respondentů, 34 % očekává růst a 5,7 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 77,4 % tržeb, 8,9 % předpokládá pokles a 13,7 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** se mírně snížila, pro období příštích **šesti měsíců** jsou vyšší. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky s 44,1 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 54,5 % žádné změny nepředpokládají a 1,4 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) se v únoru oproti lednu zvýšilo o 0,4 bodu a je stejné jako v únoru 2007.

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** se podle respondentů v únoru mírně zvýšilo hodnocení současné ekonomické situace. I když se mezi respondenty hodnocení **poptávky** i její očekávání **pro příští tři měsíce** celkově snížilo, většina respondentů počítá s její stabilitou. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 66,4 % respondentů jako dobrou, 32 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 1,6 % jako špatnou.

Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 37,8 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 58,7 % respondentů a 3,5 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 90,5 % respondentů, růst cen 9 % respondentů a 0,5 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 10 % respondentů, neměnnost 66,9 % a růst počtu zaměstnanců 23,1 % respondentů. Také očekávání **ekonomické situace** jsou pro období **příštích tří i šesti měsíců** téměř stejná jako v lednu.

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb (je průměr tří sezónně očištěných ukazatelů - hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se oproti minulému měsíci snížilo o 1,6 bodu a je o 6,3 bodu nižší než před rokem.